

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****UĞURLU GAZETECİLİK BASIN YAYIN MATBAACILIK
REKLAMCILIK LTD. ŞTİ. BAŞVURUSU (3)**

Başvuru Numarası : 2016/5653
Karar Tarihi : 9/1/2020

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Hicabi DURSUN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör : Gülsüm Gizem GÜRSOY

Başvurucu : Uğurlu Gazetecilik Basın Yayın Matbaacılık Reklamcılık
Ltd. Şti.

Vekili : Av. Ali PACCİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ulusal bir gazetede yayımlanan bir köşe yazısı nedeniyle bir gün süreyle reklamlarının ve resmî ilanların kesilmesine karar verilmesinin başvurusunun ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 17/3/2016 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüş bildirmemiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, ulusal çapta yayın yapan Yeni Akit gazetesinin (gazete) yayımcısıdır. Davalı ise Basın İlan Kurumudur (BİK). BİK 9/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun ile kurulmuş, kamu tüzel kişiliğini haiz bir idaredir. Olayların geçtiği tarihte Başbakanlığa bağlı olan -daha sonra Cumhurbaşkanlığına bağlanacak olan- BİK'in internet sitesinde; Kurumun resmî ilanların dağıtımında adaletsiz davranıldığı gerekçesiyle Hükûmet ile gazeteleri karşı karşıya getiren uygulamalara son vermek amacıyla kurulan bir kurum olduğu belirtilmiştir. BİK'in görevlerinden birinin basın ahlak esasları kapsamında şikâyete bağlı ve/veya resen inceleme yaparak ihlalin sabit olduğu hâllerde *resmî ilan ve reklamların kesilmesi* yoluyla gazetelere yaptırım uygulaması olduğu ifade edilmiştir.

A. Arka Plan Bilgisi

9. Kamuoyunda *17-25 Aralık soruşturmaları* olarak anılan süreçte 2013 yılının Aralık ayında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından iş adamı, bürokrat ve memurların da bulunduğu birçok kişiye yönelik olarak *kara para aklama, altın kaçakçılığı ve kamu görevlilerine rüşvet* iddialarıyla operasyonlar başlatılmış ve bu kapsamda çok sayıda kişi gözaltına alınarak tutuklanmıştır. Sonrasında kamuoyunda, bu operasyonu yürütenlerin devlet içinde örgütlenmiş paralel bir yapılanma olduğu ve devlete karşı darbe hazırlığında olduğu değerlendirilmiştir. Sözü edilen operasyonları yürüten savcılardan biri de Z.Ö.dür. Dolayısıyla yazılı ve görsel basında Z.Ö.nün paralel yapılanma ile ilişkili olduğu iddialarını içeren çok sayıda haber yapılmıştır.

B. Somut Başvuruya İlişkin Olaylar

10. Gazetenin 16/1/2014 tarihli nüshasında "*İşin Öz'ü: Akşamdan Yenilen Hurmalar, Geceleyn Mideyi Tırmalar!*" başlıklı bir yazı yayımlanmış ve Z.Ö hakkında çeşitli iddialara yer verilmiştir.

11. Yayımlanan yazıdan sonra gazetenin 6/2/2014 tarihli nüshasında "*Z.Ö.den Açıklama*" başlıklı bir yazı yayımlanarak hakkında yazılanları Z.Ö.nün yalanladığı belirtilmiştir.

1. Sulh Ceza Hâkimliği Süreci

12. Anılan köşe yazısı hakkında Z.Ö., gerçeğe aykırı, suçlayıcı isnat ve yorumlara yer verilmek suretiyle kişilik haklarına saldırıda bulunduğu iddiası ile cevap ve düzeltme metnine aynen yer verilmesine karar verilmesini talep etmiştir. (Kapatılan) Bakırköy 19. Sulh Ceza Mahkemesi 13/2/2014 tarihli kararıyla gazete nüshası eklenmediğinden talebin reddine karar vermiştir.

13. İtiraz üzerine karar, Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 20/2/2014 tarihli kararıyla kaldırılarak talebin kabulüne, cevap ve düzeltme metninin kararın kesinleşmesinden sonra gazetenin aynı sayfasında, aynı sütun ve büyüklükte puntolarla yayımlanmasına karar verilmiştir.

14. Z.Ö. 19/3/2014 tarihinde; gazetenin sorumlu müdürü olan A.İ.K. hakkında cevap ve düzeltme metnini yayımlamadığı, bu nedenle 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanunu'nun 18. maddesine aykırı davrandığı gerekçesiyle suç duyurusunda bulunmuştur. Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı 28/4/2014 tarihli iddianamesiyle A.İ.K.nın 5187 sayılı Kanun gereğince cezalandırılmasını talep etmiştir.

15. Yargılamayı yapan Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi 21/4/2015 tarihli kararıyla cevap ve düzeltme metninin yayımlanmasına ilişkin karar tebliğini A.İ.K.nın aldığına dair somut delil bulunmadığından beraatine karar vermiştir.

2. Basın İlan Kurumu Süreci

16. BİK'in Basın Ahlak Esasları Hakkında 129 sayılı Genel Kurul kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Madde 1 – Bir kamu hizmeti olan gazetecilik, kişisel veya ahlâka aykırı amaç ve çıkarlara âlet edilemez ve kamu yararına aykırı bir şekilde kullanılamaz. Haberlerde ve olayların yorumunda gerçeklerden saptırma, çarpıtma veya kısaltma yoluyla amaçlı olarak ayrılınmaz. Doğruluğu kuşku uyandıran ve araştırılması gazetecilik imkânları içinde bulunan haberler, araştırılıp doğruluğuna emin olunmadan yayımlanamaz. Bu hizmetin görülmesinde aşağıdaki Basın Ahlâk Esasları'na uyulur:

...

g) Gazete ve dergiler, verdikleri gerçeğe aykırı bilgilerden dolayı, yollanacak, yayın organına ve üçüncü kişilere hakaret ve suç unsuru içermeyen cevap ve düzeltme metinlerini; bunların gönderilmesine sebep olan yazının etkisini bütünüyle giderecek şekilde, günlük süreli yayınlarda cevap ve düzeltme metinlerinin alındığı tarihten itibaren en geç üç gün içinde, diğer süreli yayınlarda ise cevap ve düzeltme metinlerinin alındığı tarihten itibaren üç günden sonraki ilk nüshada, ilgili yayının yer aldığı sayfa ve sütunlarda, aynı puntolarla ve aynı şekilde yayımlar.

...

Madde 2 – Gazete ve dergilerin Basın Ahlâk Esasları'na aykırı davrandığına ilişkin ihbar ve şikâyetler, kendilerini ilgilendiren hallerde gerçek ve tüzel kişilerce, genel olarak da 195 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde temsili öngörülen kurum veya kuruluşlarca Basın İlan Kurumu Yönetim Kurulu'na yapılır.

...

Aynı konuda yargı organlarına başvurulmuş olması, Yönetim Kurulu'nun incelemesini ve karar vermesini etkilemez.

Madde 4 – Gazete ve dergilerin, Basın Ahlâk Esasları'na uymadıkları Yönetim Kurulu'nca, kendiliğinden veya başvuru üzerine tespit edildiğinde, 195 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin (a) bendi uygulanır..."

17. Z.Ö. 14/3/2014 tarihinde; cevap ve düzeltme metni yayımlanması yönündeki karara istinaden gazeteye ihtarname çekildiğini, ihtarname tebliğ edilmesine rağmen metnin yayımlanmadığını, bu nedenle gazetenin basın ahlak esaslarını ihlal ettiğini ileri sürerek BİK'e şikâyetçi olmuştur.

18. BİK 7/7/2014 tarihli Yönetim Kurulu kararıyla başvuru gazete hakkında reklam ve resmî ilanların bir gün süre ile kesilmesine karar vermiştir. Karar gerekçesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...Gazetenin 6/2/2014 tarihli nüshasının 14. sayfasında bir açıklamaya yer verildiği görülmüştür... Bu açıklama, ilgili gazetenin şikayet konusu haberinin yayımlandığı sayfada (9. Sayfa) ve sütunda yayımlanmadığından, daha da önemlisi şikayetçi tarafından gönderilen cevap ve düzeltme metninin kısaltılmış bir şekli niteliğinde olduğundan hukuken cevap ve düzeltme metninin yayımlanması niteliğinde olmadığı belirlenmiştir. Basın Ahlak Esasları Hakkında 129 sayılı Genel Kurul kararının 1. maddesinin g bendini ihlal ettiği sonucuna varıldığından 195 sayılı kanun 49/a maddesi uyarınca resmi ilan ve reklamlarının 1 gün süre ile kesilmesine karar verilmiştir ..."

19. Başvurucu, BİK kararına itiraz etmiştir. İstanbul 1. Asliye Hukuk Mahkemesi (hakem sıfatıyla) 16/2/2016 tarihli kararıyla itirazın reddine kesin olarak karar vermiştir. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...şikayetçi olan Z.Ö. hakkında asılsız ve gerçek dışı haberlere yer verildiği, ayrıca, söz konusu haberle ilgili cevap ve düzeltme metninin uygulanması yönünde kesinleşmiş karara ilişkin cevap ve düzeltme ihtarnamesinin 08/03/2014 tarihinde gazeteye tebliğine rağmen yayımlanmaması nedeniyle BİK tarafından verilen karara itiraz edildiği ve dava konusu yayın incelendiğinde, BİK tarafından verilen kararın yerinde ve mevzuata uygun bulunduğu anlaşılmıştır..."

20. Nihai karar başvurucuya 16/2/2016 tarihinde tefhim edilmiştir.

21. Başvurucu 17/3/2016 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Mevzuat

22. 5187 sayılı Kanun'un "Düzeltilme ve cevap" kenar başlıklı 14. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Sürelî yayımlarda kişilerin şeref ve haysiyetini ihlâl edici veya kişilerle ilgili gerçeğe aykırı yayım yapılması halinde, bundan zarar gören kişinin yayım tarihinden itibaren iki ay içinde göndereceği suç unsuru içermeyen, üçüncü kişilerin hukuken korunan menfaatlerine aykırı olmayan düzeltme ve cevap yazısını; sorumlu müdür hiçbir düzeltme ve ekleme yapmaksızın, günlük sürelî yayımlarda yazıyı aldığı tarihten itibaren en geç üç gün içinde, diğer sürelî yayımlarda yazıyı aldığı tarihten itibaren üç günden sonraki ilk nüshada, ilgili yayımın yer aldığı sayfa ve sütunlarda, aynı puntolarla ve aynı şekilde yayımlamak zorundadır.

...

Düzeltilme ve cevabın birinci fıkrada belirlenen süreler içinde yayımlanmaması halinde yayım için tanınan sürenin bitiminden itibaren, birinci fıkra hükümlerine aykırı şekilde yayımlanması halinde ise yayım tarihinden itibaren onbeş gün içinde cevap ve düzeltme talep eden kişi, bulunduğu yer sulh ceza hâkiminden yayımın yapılmasına veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak yapılmasına karar verilmesini isteyebilir. Sulh ceza hâkimi bu istemi üç gün içerisinde, duruşma yapmaksızın, karara bağlar.

Sulh ceza hâkiminin kararına karşı acele itiraz yoluna gidilebilir. Yetkili makam üç gün içinde itirazı inceleyerek karar verir. Yetkili makamın kararı kesindir. Düzeltme ve cevabın yayımlanmasına hâkim tarafından karar verilmesi halinde, birinci fıkradaki süreler, sulh

ceza hâkiminin kararına itiraz edilmemişse kararın kesinleştiği tarihten, itiraz edilmişse yetkili makamın kararının tebliği tarihinden itibaren başlar...”

23. 5187 sayılı Kanun'un "Düzeltilme ve cevabın yayımlanmaması" kenar başlıklı 18. maddesi şöyledir:

"Düzeltilme ve cevabın yayımlanmasına ilişkin kesinleşmiş hâkim kararlarına uymayan sorumlu müdür ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkili onmilyar liradan yüzellimilyar liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ağır para cezası, bölgesel süreli yayınlarda yirmimilyar liradan, yaygın süreli yayınlarda ellimilyar liradan az olamaz.

Sorumlu müdür ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkili hakkında verilen ağır para cezasının ödenmesinden yayın sahibi, sorumlu müdür ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkili ile birlikte müteselsilen sorumludur.

Düzeltilme ve cevap yazısının yayımlanmaması veya 14 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartlara uyulmaksızın yayımlanması hallerinde hâkim ayrıca, masraflar yayın sahibi tarafından karşılanmak üzere, bu yazının tirajı yüzbinin üzerinde olan iki gazetede ilân şeklinde yayımlanmasına da karar verir."

24. 195 sayılı Kanun'un "Müeyyide" kenar başlıklı 49. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Bu kanuna veya bu kanuna dayanılarak yapılacak yönetmeliğe veyahut Kurum Genel Kurulunun bu kanunda yazılı hususlarda itti haz edeceği kararları ile yükletilen ödevlere yahut da basın ahlak esaslarına, riayet etmeyen gazete ve dergilerle üretkötörler ve kamu idare ve teşekkülleri ve 42 nci maddede anılan sair ortakların sorumluları hakkında, diğ er mevzuat hükümlerine hanel gelmemek üzere, aşağıda yazılı olduğu şekilde muamele yapılır:

a) Kurum tarafından o gazete veya dergiye verilecek ilan ve reklamlar, kesinleşen Yönetim Kurulu Kararına dayanılarak, Kurum Genel Müdürlüğünce, iki ayı geçmiyecek bir süre ile kesilir. Ayrıca, bu kanunla temin edilen menfaatlerden de aynı şekilde faydalandırılmaz.

b) Üretkötörlük müessesesinin iki ayı geçmemek üzere kapatılması için, Kurul Genel Müdürlüğünce iş, Yönetim Kuruluna intikal ettirilir. Kesinleşen Kurul Kararını, o yerdeki valilik infaz eder.

(a) ve (b) bentlerinde yazılı hallerde, Yönetim Kurulu Kararına, tebliğinden itibaren on gün içinde o yerdeki en yüksek dereceli Asliye Hukuk Hakimliğine itiraz edilebilir. Hakim, en geç on beş gün içinde evrak üzerinden kararını verir, bu karar, kesindir."

B. Yargıtay İçtihadı

25. Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 3/7/2018 tarihli ve E.2018/3022, K.2018/5254 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"...Dava, davalı Basın İlan Kurumu tarafından verilen 5 gün süre ile resmi ilan ve reklamların kesilmesine ilişkin yönetim kurulu kararının iptali istemine ilişkindir ...Dava konusu haber bir bütün olarak değerlendirildiğinde; olay tarihinde Cumhurbaşkanını olan şikayetçinin düzenlemiş olduğu iftar yemeğine ilişkin sert eleştiriler getirilerek, kamuoyu ile paylaşıldığı anlaşılmaktadır. Şikayetçinin siyasi kişiliğinin olduğu, açıklamaların toplumu ilgilendiren konulara ilişkin bulunması nedeni ile kamusal ilginin de bulunduğu, 'ifade özgürlüğü' nün güvence altına alındığı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. maddesi ve

bunun uygulamasına yönelik Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları gözetilerek, şikayetçinin sert ve rahatsız edici eleştirilere hoşgörü göstermesi gerektiği, bu anlamda Basın İlan Kurumu tarafından davacıya verilen yaptırım kararının, hukuka uygun olmadığı anlaşılmaktadır..."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

26. Mahkemenin 9/1/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

27. Başvurucu; cevap ve düzeltme metninin tebliğ edilmediği hususunda sorumlu müdür olan A.İ.K. hakkında kesinleşmiş beraat kararı bulunmasına rağmen Asliye Hukuk Mahkemesince bu hususun dikkate alınmadığını, bunun yanı sıra cevap ve düzeltme metni kararı olmaksızın gazetenin 6/2/2014 tarihli nüshasında cevap metnine yer verildiğini, bunlara karşın hakkında bir gün süreyle reklam ve ilanların kesilmesi yönünde karar verildiğini, yürütme organına bağlı olan kurumun tarafı davranarak aldığı kararın ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

28. Anayasa'nın "*Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti*" kenar başlıklı 26. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar..."

Bu hürriyetlerin kullanılması,... başkalarının şöhret veya haklarının,... korunması ... amaçlarıyla sınırlanabilir..."

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir."

29. Anayasa'nın "*Basın hürriyeti*" kenar başlıklı 28. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Basın hürdür, sansür edilemez..."

Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.

Basın hürriyetinin sınırlanmasında, Anayasanın 26 ve 27 nci maddeleri hükümleri uygulanır..."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

30. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Müdahalenin Varlığı

31. Başvurucunun yayımcısı olduğu gazete ile ilgili olarak bir gün süreyle reklamlarının ve resmî ilanların kesilmesine karar verilmiştir. Söz konusu karar ile başvurucunun ifade ve basın özgürlüklerine yönelik bir müdahalede bulunulmuştur.

b. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

32. Yukarıda anılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı müddetçe Anayasa'nın 26. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Anayasa'nın 13. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Temel hak ve hürriyetler, ...yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, ...demokratik toplum düzeninin ...gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

33. Sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen haklı sebeplerden bir veya daha fazlasına dayanma, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

i. Kanunilik

34. 195 sayılı Kanun'un 49. maddesinin *kanunla sınırlama* ölçütünü karşıladığı sonucuna varılmıştır.

ii. Meşru Amaç

35. Başvurucunun cezalandırılmasına ilişkin kararın *başkalarının şöhret veya haklarının* korunmasına yönelik önlemlerin bir parçası olduğu ve meşru bir amaç taşıdığı sonucuna varılmıştır.

iii. Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygunluk

(1) Genel İlkeler

(a) Demokratik Toplumda Basın Özgürlüğünün Önemi

36. Anayasa Mahkemesi; Anayasa'nın 26. maddesinde yer alan ifade özgürlüğü ile onun özel güvencelere bağlanmış şekli olan ve Anayasa'nın 28. maddesinde yer alan basın özgürlüğünün demokratik bir toplumun zorunlu temellerinden olduğunu, toplumun ilerlemesi ve her bireyin gelişmesi için gerekli temel şartlardan birini oluşturduğunu daha önce pek çok kez ifade etmiştir. Bu bağlamda ifade özgürlüğü ile basın özgürlüğü herkes için geçerli ve demokrasinin işleyişi için yaşamsal önemdedir (*Mehmet Ali Aydın* [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, § 69; *Bekir Coşkun* [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, §§ 34-36). Basın özgürlüğünün kamuoyuna çeşitli fikir ve tutumların iletilmesi ile bunlara ilişkin bir kanaat oluşturulması için en iyi araçlardan birini sağladığı açıktır (*İlhan Cihaner* (2), B. No: 2013/5574, 30/6/2014, § 63; *Haci Boğatekin* (2), B. No: 2014/12162, 21/11/2017, § 38).

(b) Müdahalenin Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygun Olması

37. İfade özgürlüğüne yönelik bir müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun kabul edilebilmesi için zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması ve orantılı bir müdahale olması gerekir (*Bekir Coşkun*, §§ 53-55; *Mehmet Ali Aydın*, §§ 70-72; *AYM*, E.2007/4, K.2007/81, 18/10/2007).

38. Müdahaleyi oluşturan tedbirin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığının kabul edilebilmesi için amaca ulaşmaya elverişli olması, başvurulabilecek en son çare ve alınabilecek en hafif önlem olarak kendisini göstermesi gerekmektedir (bazı farklılıklarla birlikte bkz. *Zübeyde Füsun Üstel ve diğerleri* [GK], B. No: 2018/17635, 26/7/2019, § 77; *Sırrı Süreyya Önder* [GK], B. No: 2018/38143, 3/10/2019, § 58; *Bekir Coşkun*, § 51; *Mehmet Ali Aydın*, § 68; *Tansel Çölaşan*, B. No: 2014/6128, 7/7/2015, § 51). Orantılılık ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında adil bir dengeyi gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (benzer değerlendirmeler için bkz. *Zübeyde Füsun Üstel ve diğerleri*, § 132; *Bekir Coşkun*, § 57; *Tansel Çölaşan*, §§ 46, 49, 50; *Hakan Yiğit*, B. No: 2015/3378, 5/7/2017, § 59).

39. Derece mahkemeleri söz konusu dengelemeyi yaparken ve ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılayıp karşılamadığını değerlendirirken belirli bir takdir yetkisine sahiptir. Ancak bu takdir payı, Anayasa Mahkemesinin denetimindedir (*Kemal Kılıçdaroğlu*, B. No: 2014/1577, 25/10/2017, § 57).

40. Anılan denetim sırasında Anayasa Mahkemesi temel hak ve özgürlüklere yapılan müdahalenin gerekçesine odaklanır. Kamu makamlarının temel hak ve özgürlüklere -zorunlu bir ihtiyaca karşılık geldiğini ve orantılı olduğunu- ilgili ve yeterli bir gerekçe ile ortaya koymadan yaptıkları müdahalelerin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olarak kabul edilebilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla ifade özgürlüğüne gerekçesiz olarak veya Anayasa Mahkemesince ortaya konulan kriterleri karşılamayan bir gerekçe ile yapılan müdahaleler Anayasa'nın 26. maddesini ihlal edecektir (*Kemal Kılıçdaroğlu*, § 58; *Bekir Coşkun*, § 56; *Tansel Çölaşan*, § 56; *Zübeyde Füsun Üstel ve diğerleri*, § 120).

(2) Cevap ve Düzeltme Hakkı ile İlgili Bazı Tespitler

41. Öncelikle cevap ve düzeltme hakkının bir yayında kendisinden bahsedilen herkese aynı yayın organını kullanarak kendi bakış açısını yansıtmaya imkânı veren anayasal bir hak olduğu gözönünde bulundurulmalıdır. Nitekim Anayasa'nın "Düzeltilme ve cevap hakkı" kenar başlıklı 32. maddesinin birinci fıkrasında "Düzeltilme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir." denilmiştir. Cevap ve düzeltme yolu, ceza hukukuna özgü bir nizasız (çekişmesiz) yargılama faaliyetidir. Sulh ceza hâkimi bu istemi üç gün içinde ve duruşma yapmaksızın evrak üzerinde yapacağı inceleme sonunda karara bağlamak zorundadır. Sulh ceza hâkiminin talebin kabulüne dair kararının kesinleşmesi ve ilgili yayın organınca cevap ile düzeltme metninin yayımlanmaması hâlinde yayın organının sorumlu müdürü ve onun bağlı olduğu yetkili adli para cezası ile cezalandırılabilir. Cevap ve düzeltme yolu çekişmesiz bir yargı yolu olduğu için bu konuda verilen kararlar, basın yoluyla kişilik hakkının ihlali nedeniyle açılan diğer ceza veya hukuk davalarında da kesin bir hüküm teşkil etmektedir (*Ahmet Oğuz Çinko ve Erkan Çelik* [GK], B. No: 2013/6237, 2/7/2015, §§ 49-51).

(3) Cevap ve Düzeltme Hakkına İlişkin BİK Yolu

42. BİK'in 129 sayılı Genel Kurul kararıyla basın ahlak esasları belirlenmiştir. Buna göre süreli yayınları çıkaran kuruluşların gerçeğe aykırı verilen bilgiler dolayısıyla cevap ve düzeltme metinlerini usulüne uygun bir şekilde yayımlamadıkları takdirde BİK Yönetim Kurulu kararıyla resmî ilan ve reklamlarının kesilmesine karar verilebilir. 195 sayılı Kanun'a göre BİK tarafından verilen bu kararlara karşı asliye hukuk mahkemesine itiraz edilebilir. Mahkeme, en geç on beş gün içinde evrak üzerinden kararını verir ve bu karar kesindir. Bu kararların itirazına, yüksek dereceli asliye hukuk mahkemesi hakem sıfatıyla bakmaktadır (Anayasa Komisyonu Raporu, Danışma Meclisi/Anayasa Komisyonu, E.1/463, K.434, 30/7/1982, madde 32).

43. 195 sayılı Kanun'da düzenlenen asliye hukuk mahkemesine itiraz yolu kanunla düzenlenmiş bir mecburi tahkim yoludur. Mecburi tahkimde, taraflar arasındaki uyuşmazlıkla ilgili önceden bir tahkim sözleşmesi öngörülmemesine rağmen uyuşmazlığın kanun gereği hakem tarafından çözümlenmesi öngörülmektedir. 195 sayılı Kanun uyarınca BİK'in verdiği kararlara karşı düzenlenen tahkim yolu yine bir nizasız (çekişmesiz) yargılama faaliyetidir.

(4) Reklam ve İlanların Kesilmesi Şeklindeki Müdahalenin Basın Özgürlüğü ile İlişkisi

44. Resmî ilan ve reklamların kapsamı 5/10/2016 tarihli ve 29848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Resmî İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliği'nde (Yönetmelik) düzenlenmiştir. Yönetmelik'in 5. maddesine göre resmî ilan; kanun, tüzük veya yönetmelik gereği yayımlanması zorunlu olan ilanlar ve merkezî yönetim kapsamındaki idareler, mahallî idareler, sosyal güvenlik kurumları, kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu hukuku tüzel kişiliğini haiz teşekküller ile sermayesinin yarısından fazlası bu teşekküllere ait veya bunların yüzde elliden fazla sermaye payı olan iştiraklerinin reklam niteliği taşımayan ilanları olarak belirlenmiştir. Yönetmelik'in 6. maddesinde düzenlenen reklam ise satışı artırmak gibi ticari gayelerle ya da bir şeye veya bir fikre rağbet sağlamak gibi maddi ya da manevi bir menfaat temini veya tanıtım maksadıyla gazete ve dergilerde yazı, resim veya çizgilerle yapılan ilanlardır.

45. Anayasa'nın 29. maddesinde süreli yayınların çıkarılması, yayım şartları, mali kaynakları ve gazetecilik mesleği ile ilgili esasların kanunla düzenleneceği, kanunun haber, düşünce ve kanaatlerin serbestçe yayımlanmasını engelleyici veya zorlaştırıcı siyasal, ekonomik, mali ve teknik şartlar koyamayacağı ve süreli yayınların devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin veya bunlara bağlı kurumların araç ve imkânlarından eşitlik esasına göre yararlanacağı belirtilmiştir.

46. BİK'e verilen resmî ilanlar ve reklamlarla ilgili olarak yetkilerin gazetelerin niteliğinin artırılması ve sırf resmî ilan alabilmek için gazete çıkarılmasının önlenmesi amacını taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla Anayasa'nın 29. maddesindeki düzenlemeye; gazetelerin yayım yapmasını zorlaştıran ekonomik koşulların konulması da yasaklanmıştır. Bu bakımdan BİK'e verilen yetkilerle gazetelerin niteliklerini artırma amacıyla yayınlarda sürekliliği ve güvenilirliği hedefleyen ölçütler getirilmesi durumunun yayın kuruluşlarının düşünce ve kanaatlerini serbestçe yayımlaması özgürlüklerini engelleyici koşulları içermediği açıktır (AYM, E.2010/78, K.2011/177, 29/12/2011).

47. Bu sebeple mevcut başvuruya benzer başvurularda, Anayasa'nın 29. maddesindeki düzenleme de gözönünde bulundurularak BİK'e verilen *resmî ilan ve reklamların kesilmesine* ilişkin müdahale yetkisinin kullanımında dikkatli bir değerlendirme yapılmalıdır. Somut başvuruda olduğu gibi şikâyetçinin Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında koruma altına alınan şeref ve itibar hakkının ihlal edildiği iddiası karşısında başvuruya konu ulusal günlük gazetenin Anayasa'nın 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğü ve bu özgürlükle bağlantılı olarak Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü arasında bir denge kurulması gerekmektedir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Ahmet Oğuz Çinko ve Erkan Çelik*, § 54).

(5) BİK'in Resmî İlan ve Reklamların Kesilmesi Biçimindeki Müdahalelerinin Demokratik Toplum Gereklere Uygunluğunun Denetiminde Gözetilmesi Gereken Hususlar

48. Anayasa Mahkemesinin rolü, başvuruya konu müdahalenin olguların kabul edilebilir bir değerlendirmesine dayanılarak yapıldığının ve keyfi olmadığını denetlenmesini kapsar. Dolayısıyla böyle bir denetim, derece mahkemelerinin ve kamu gücünü kullanan diğer organların müdahalenin zorunlu toplumsal ihtiyacı karşıladığını, dolayısıyla demokratik bir toplumda gerekli ve orantılı olup olmadığını ilgili ve yeterli bir gerekçeyle ortaya koyması ile bağlantılıdır (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Halil Bayık* [GK], B. No: 2014/20002, 30/11/2017, § 43).

49. Mevcut başvuruya benzer şikâyetlerde derece mahkemelerinin ve kamu gücünü kullanan diğer organların gerekçelerinin ilgili ve yeterli sayılabilmesi için kararlarda bulunması gereken ve benzer başvuruların koşullarına göre değişebilecek unsurlar şu şekilde sıralanabilir:

i. Bir haberden dolayı *resmî ilan ve reklamların kesilmesi* şeklindeki müdahalede, dayanak yapılan haberin -yayımlandığı bağlamdan kopartılmaksızın- olayın bütünselliği içinde değerlendirilmesi gerekir. Somut olayda başvurucunun ifade ve basın özgürlükleri ile Z.Ö.nün şeref ve itibarının korunması hakkı arasında bir çatışma meydana gelmiştir. Çatışan söz konusu haklar arasında dengeleme kriterleri Anayasa Mahkemesinin önceki içtihatlarında detaylı bir şekilde ortaya konmuştur (benzer değerlendirmeler için bkz. *Abuzer Demir ve Aslı Peksezer*, B. No: 2016/73556, 23/10/2019, §§ 45, 47; *Kenan Kıran ve Ramazan Fatih Uğurlu*, B. No: 2016/2884, 24/10/2019, § 48; *Bekir Coşkun*, §§ 44, 47, 48; *Hakan Yiğit*, § 61). Çatışan haklar arasında dengeleme yapılabilmesi için;

- Haber veya makalede yer alan ifadelerin kim tarafından dile getirildiği,
- Hedef alınan kişinin kim olduğu, ünlülük derecesi ile kişinin önceki davranışları, basının sıkı denetiminde olup olmadığı, katlanması gereken, kabul edilebilir eleştiri sınırlarının sade bir vatandaş ile karşılaştırıldığında daha geniş olup olmadığı,
- Haber veya makalenin konusu, bunlarda kullanılan ifadelerin türü, yayının içeriği, şekli ve sonuçları,
- Haber veya makalenin yayımlanma şartları,

- Yayında kamu yararı bulunup bulunmadığı, genel yarara ilişkin bir tartışmaya katkı sağlayıp sağlamadığı, kamuoyu ile diğer kişilerin düşünce açıklamaları karşısında sahip oldukları hakların ağırlığı,
- Kamuyu bilgilendirme değeri, toplumsal ilginin varlığı ve konunun güncel olup olmadığı,
- Haber veya makalede yer alan ifadelerin olgusal temele dayalı olup olmadığı, ihtilafli açıklamanın somut unsurlarla yeterince desteklenip desteklenmediği,
- Başkalarının şöhret ve haklarının zarar görme ihtimalinin bulunduğu durumlarda başta meslek ahlakına saygı gösterme, doğru ve güvenilir bilgi verecek şekilde ve iyi niyetli olarak hareket etme ödevi olmak üzere basın mensuplarının kendiliğinden uymaları gereken zorunlu sınırlara, ödev ve sorumluluklara uygun davranıp davranmadıkları,
- Haber veya makalede dile getirilen düşüncelere cevap verme olanağının bulunup bulunmadığı,
- Haber veya makalenin hedef aldığı kişilerin hayatı üzerindeki etkileri kriterlerinin somut olaya uyduğu ölçüde uygulanması (benzer değerlendirmeler için bkz. *Nilgün Halloran*, B. No: 2012/1184, 16/7/2004, § 41; *Ergün Poyraz (2)* [GK], B. No: 2013/8503, 27/10/2015, § 56; *Kadir Sağdıç* [GK], B. No: 2013/6617, 8/4/2015, §§ 58-66; *İlhan Cihaner (2)*, §§ 66-73), BİK'in de bu dengeleme kriterlerine uygun bir değerlendirme yapması gerekmektedir.

ii. BİK şikâyet konusu olayı değerlendirirken "*cevap ve düzeltme metninin yayımlanması*" yönünde verilen bir kararı dayanak yapmışsa bu BİK'in ayrı bir değerlendirme yapmayacağı anlamına gelmemektedir. Cevap ve düzeltme hakkının kullanımına ilişkin sulh ceza hâkimliği yolu ile BİK süreci yukarıdaki paragraflarda (bkz. §§ 41-43) anlatıldığı üzere birbirinden farklı süreçler olup BİK bu karardaki gerekçeleri de gözönünde bulundurarak (i) maddesinde belirtilen şekilde bir değerlendirme yapmalıdır.

iii. Cevap ve düzeltme yayımlanmasına ilişkin kararların kesin hüküm teşkil etmediği her zaman gözönünde bulundurulmalıdır. Kaldı ki BİK sürecinde gerek kanun ve gerek kanunun gönderme yaptığı Genel Kurul kararı süreli yayımlarda etik ilkelere aykırı davranıldığını tespit etmek için daha önce bir mahkeme kararı olmasını öngörmediği gibi sulh ceza mahkemesince cevap ve düzeltme metninin yayımlanmasına ilişkin verilmiş bir kararın varlığı BİK'in otomatik olarak resmî ilan ve reklamların kesilmesi cezası vereceği anlamına gelmemektedir. Bu nedenle BİK değerlendirmesini yaparken bu hususu gözönünde bulundurmalıdır.

iv. Haberin kişilerin şeref ve itibarları üzerindeki ağırlığı ile BİK tarafından verilen ceza arasında orantılılık ilişkisi kurulmalıdır.

50. Böylece *resmî ilan ve reklamların kesilmesi* şeklindeki müdahalenin kanunlar ve Anayasa Mahkemesi içtihatlarında ortaya konan kriterlere uygunluğunun denetimi daha etkili yapılabilecektir.

(6) Somut Olaya İlişkin Nihai Değerlendirmeler

51. Basın özgürlüğünün tesis edilmesinin koşullarından biri de kuşkusuz ekonomik imkânların bulunmasıdır. Zira basın özgürlüğü haberin içeriğinin yanında haberin verilmiş biçimini de kapsar. Bilhassa süreli yayınlar açısından haberin verilmesi için ekonomik imkânlar büyük ölçüde resmî ilan ve reklamların yayımlanmasıyla sağlanmaktadır. Bu nedenle eldeki başvuruya benzer başvurularda BİK'in resmî ilan ve reklamların kesilmesi şeklindeki müdahale yetkisinin basının etik yönden niteliklerini artırmaya yönelik bir düzenleme olduğu, bir yaptırım aracı olarak öngörülmediği gözönüne alınmalıdır. Dolayısıyla BİK'in önüne gelen şikâyetlerle ilgili olarak yukarıda sayılan dengeleme kriterlerini (bkz. § 49) çok sıkı bir şekilde uygulaması ve anılan müdahale biçimini başvurulabilecek son çare olarak görmesi basın özgürlüğü açısından hayati önem taşımaktadır.

52. Somut olayda bir günlük resmî ilan ve reklam yayımlama hakkının elinden alınmasıyla nedeniyle başvuru ekonomik bir kazançtan mahrum kalmıştır. Bu şekilde maddi bir yaptırıma maruz kalma endişesinin kişiler üzerinde kesintiye uğrattıcı bir etkisi vardır ve sonunda kişinin bu etki altında ileride düşünce açıklamalarından veya basın faaliyetlerini yapmaktan imtina etme riski bulunmaktadır (*Orhan Pala*, B. No: 2014/2983, 15/2/2017, § 54; *Hakan Yiğit*, B. No: 2015/3378, 5/7/2017, § 67). Bu sebeple basın özgürlüğünün yaşamsal önemi de dikkate alındığında kamu gücünü kullanan organların değerlendirmelerinde çok titiz davranmaları gerekmektedir.

53. Başvuruya konu haber ile ilgili Sulh Ceza Mahkemesince evrak üzerinden başvuru içeriğine müdahale edemeyeceği bir metnin yayımlanmasına karar verildiği ve bu karar öncesinde başvurucu savunma ve delillerini sunma imkânı tanınmadığı, resen de herhangi bir araştırma yapılmadığı görülmektedir. Sonrasında BİK'in maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmeyen bu kararı dayanak olarak ilave hiçbir değerlendirme yapmaksızın otomatik olarak cezalandırma gerekçesi yaptığı, BİK kararına itirazı inceleyen derece mahkemesinin de bu kararla ilgili bir değerlendirmede bulunmaksızın itirazın reddine karar verdiği görülmektedir. Öte yandan başvuru cevap ve düzeltme metnini yayımlamadığı gerekçesiyle sorumlu müdür olan A.İ.K.'nın yargılandığı davada beraat ettiğine ilişkin esaslı savunması da dikkate alınmamıştır. Bunun yanı sıra başvuru tarafından bir cevap ve düzeltme metnine yer verildiği de not edilmelidir. Dolayısıyla cevap ve düzeltme metni yayımlamanın bir cezalandırma olmadığı, amacın bir ölçüde şikâyetçinin görüşlerinin gazete okuyucusu tarafından öğrenilmesini sağlamak olduğu ve somut olayda da bu amacın belli bir kapsamda karşılandığının gözetilmediği anlaşılmaktadır.

54. Sonuç olarak başvuru içeriğinin yayımlanan haber nedeniyle *resmî ilan ve reklamların kesilmesi* şeklinde bir kararla cezalandırılmasının zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığı ilgili ve yeterli bir gerekçeyle ortaya konulamamıştır.

55. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

56. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvurusunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

57. Başvurucu, ihlalin tespiti ile bir gün süreyle resmî ilan ve reklamların kesilmesi yönündeki kararın uygulanması hâlinde mahrum kalacağı 16.500 TL maddi tazminat talebinde bulunmuştur

58. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Doğan* ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018,) kararında ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı hususunda genel ilkeler belirlenmiştir. Mahkeme diğer bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da değinmiş ve bu durumun ihlalin devamı anlamına geleceği gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanacağına da işaret etmiştir (*Aliğül Alkaya ve diğerleri*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019).

59. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan*, §§ 55, 57).

60. İhlalin mahkeme kararından kaynaklandığı durumlarda Anayasa Mahkemesi, 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 79. maddesinin 1 numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca, ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmeder. Anılan yasal düzenleme, usul hukukundaki benzer hukuki kurumlardan farklı olarak ihlali ortadan kaldırmak amacıyla yeniden yargılama sonucunu doğuran ve bireysel başvuruya özgülünen bir giderim yolunu öngörmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak yeniden yargılama kararı verildiğinde usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak ilgili mahkemenin yeniden yargılama sebebinin varlığını kabul hususunda herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla böyle bir karar kendisine ulaşan mahkemenin yasal yükümlülüğü, ilgilinin talebini beklemeksizin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı nedeniyle yeniden yargılama kararı vererek devam eden ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yerine getirmektir. (*Mehmet Doğan*, §§ 58, 59; *Aliğül Alkaya ve diğerleri*, §§ 57-59, 66-67).

61. İncelenen başvuruda başvurucu hakkında bir gün süreyle resmî ilan ve reklamların kesilmesine karar verilmesi nedeniyle ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği

sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

62. Bu durumda ifade ve basın özgürlüklerine ilişkin ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Yapılacak yeniden yargılama ise bireysel başvuruya özgü düzenleme içeren 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda yapılması gereken iş yeniden yargılama kararı verilerek Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 1. Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekmektedir.

63. Öte yandan Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvurunun uğradığını iddia ettiği maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Başvurucu, başvuruya konu kararda resmi ilan ve reklamların bir gün süreyle kesilmesi durumunda mahrum kalacağı miktar kadar tazminat talebinde bulunmuş olmakla birlikte anılan miktarda mahrum kaldığına dair işbu karar tarihine kadar Anayasa Mahkemesine ilave herhangi bir bilgi ya da belge sunmamıştır. Bu nedenle tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

64. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 239,50 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.239,50 TL yargılama giderinin başvurucaya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. İfade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

B. Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerinin **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

C. Kararın bir örneğinin ifade ve basın özgürlüklerinin ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 1. Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2015/14, K.2016/7 sayılı hakem dosyası) **GÖNDERİLMESİNE**,

D. Tazminat talebinin **REDDİNE**,

E. 239,50 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.239,50 TL yargılama giderinin başvurucaya **ÖDENMESİNE**,

F. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA**,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 9/1/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ